

فوریتهای دندانپزشکی و روشهای مواجهه درست با آنها

تهیه و تنظیم: دکتر معصومه درگاهی

واحد بهداشت دهان و دندان و آموزش بهداشت
مرکز بهداشت شمال تهران

دندان نموده سپس دندان مورد نظرشستشو، ضدعفونی و پانسمان شده و همزمان داروهای آنتی بیوتیک و مسکن برای بیمار تجویز گردد تا در فرصت مناسب درمان ریشه انجام شود. چنانچه پوسیدگی دندان آنقدر زیاد باشد که دندان قابل نگهداری نباشد می توان اقدام به خارج نمودن دندان نمود.

➤ توصیه می شود از قرار دادن هرگونه دارو و مواد دیگر بر روی دندان یا در کنار آن خودداری شود.

➤ استفاده خودسرانه از اسپری بی حسی می تواند خطراتی را برای بیمار ایجاد نماید لذا باید از این کار خودداری نمود.

➤ استفاده از مسواک و دهان شویه های ضدعفونی کننده و یا آب نمک ولرم مناسب است.

➤ از داروهای مسکن خوراکی جهت کاهش درد تا رسیدن به دندانپزشکی می توان استفاده نمود

➤ از گذاشتن حوله گرم روی صورت جهت تسکین درد باید خودداری شود زیرا این کار سبب افزایش تورم صورت در صورت عفونی بودن دندان می گردد.

با توجه به اطلاعات بدست آمده از رادیو گرافی بیمار و علائم کلینیکی نسج نرم فک، دندانها و همچنین شرایط عمومی بیمار، درمانهای مورد نیاز دندانپزشکی باید انجام شود.

یادآور می شویم در تمام مواردی که ضربه به دندانها وارد شده باشد حتی اگر هیچگونه علائم ظاهری از آسیب دیده نشود باید به دندانپزشکی مراجعه و حداقل به مدت شش ماه به صورت ماهانه معاینه از بیمار بعمل آید. زیرا ممکن است وارد شدن ضربه علی رغم نداشتن علامت فوری به علت آسیب وارد شده به رگهای خونی و یا رشته های عصبی دندانها، پس از گذشت چند ماه سبب از بین رفتن عصب دندان و تغییر رنگ و عفونت آن شود.

ب: درد شدید دندان:

علاوه بر وارد شدن ضربه که می تواند سبب صدمه به دندانها و ایجاد درد در آنها شود، پوسیدگی دندانها و عدم درمان به موقع آنها می تواند سبب وارد شدن میکروبها به داخل مغز دندان و عفونی شدن دندانها گردد که در این حالت درد شدید دندان ایجاد می گردد که اغلب دردهای شبانه و مداوم را سبب می شود. به منظور تسریع در کاهش درد، باید دندانپزشک دندان را بی حس و سپس اقدام به برداشتن نقاط پوسیده و باز کردن راه خروج عفونت از داخل

فوریت های دندانپزشکی می تواند به صورت های مختلفی اتفاق بیفتد که در این نوشتار به چند مورد شایع تر آن اشاره می شود:

الف - وارد شدن ضربه به ناحیه فک و صورت:

ممکن است در اثر یکی از عوامل زیر به فک و دندانها ضربه وارد شود:

۱. زمین خوردن
۲. تنبیه بدنی
۳. حادثه هنگام مسابقه و بازی
۴. فرو کردن اجسام خارجی در دهان
۵. دعوا و کتک کاری
۶. تصادفات ، حوادث طبیعی ، جنگ
۷. صدمات وارده به علت حملات ناگهانی صرع
۸. در افراد مبتلا به این بیماری
۸. صدمات به علت شکنجه

اگر وارد شدن ضربه به فک و دندانها در اثر هر یک از حوادثی که در بالا به آن اشاره شد باشد ، می تواند بسته به شدت و نوع آن سبب صدمات با درجات متفاوت به دندانها ، فک و یا هر دو شود .

صدمات وارده به دندانها :

به علت جلوزدگی دندانهای قدامی و کوتاه بودن لبها در برخی افراد، این دندانها بیشترین درصد آسیب را در حوادث به خود اختصاص می دهند.

ضربه به دندانها می تواند به صورت مستقیم و یا غیرمستقیم باشد. در ضربات غیرمستقیم مانند ضرباتی که به ناحیه چانه وارد می شود ممکن است

علاوه بر صدمه به دندانها ، شکستگی مفصل فکی را هم به همراه داشته باشد.

در میان گروههای سنی ، پسران ۱۰ تا ۱۱ ساله آسیب پذیرترین گروه از نظر وارد شدن ضربه بویژه به دندانهای قدامی می باشند. در هنگام وارد شدن ضربه و ایجاد آسیب ، تشخیص و درمان فوری از اهمیت ویژه ای برخوردار است تا از باقی ماندن اثرات نامطلوب دائمی در فرد پیشگیری شود.

دندانپزشک باید بلافاصله پس از مراجعه فرد آسیب دیده درمان را شروع و در صورت احساس نیاز به بخش تخصصی ارجاع نماید.

صدمات می تواند سبب بروز حالات زیر شود :

- ۱- دندان ظاهراً " سالم است و فقط کمی لقی دارد
- ۲- شکستگی بسیار اندکی در قسمت مینای تاج دندان و یا مینا و قسمتی از عاج
- ۳- شکستگی تاج دندان زیاد بوده و عصب دندان را هم شامل می شود
- ۴- شکستگی تاج و ریشه دندان
- ۵- شکستگی استخوان آلوئول
- ۶- شکستگی فک

۷- فرو رفتن دندان داخل استخوان فک

۸- خارج شدن دندان به طور کامل

۹- لقی شدید و خارج شدن مقداری از دندان از داخل استخوان فک

در هنگام وارد شدن ضربه معمولاً " نسج نرم لثه ، لبها یا سایر نواحی و صورت هم می تواند دچار پارگی ، له شدگی و یا خراش شود.

اقدامات فوری در محل حادثه :

۱- آرام نمودن فرد آسیب دیده

۲- تسریع در رساندن فرد آسیب دیده به دندانپزشکی که هر چه زمان کوتاهتر باشد مفیدتر است.

۳- چنانچه دندان به طور کامل خارج شده و فرد در سنی است که احتمال دائمی بودن دندان می رود باید این دندان بدون دستکاری و در محیط مرطوب سرم فیزیولوژی یا شیر همراه بیمار به دندانپزشکی برده شود.

۴- در صورتیکه فرد آسیب دیده کودک است و حادثه در مدرسه یا مهدکودک اتفاق افتاده با حفظ آرامش به والدین کودک اطلاع داده شود.

اقدامات اولیه در مطب:

➤ گرفتن تاریخچه پزشکی و مشخصات بیمار

➤ سوال در خصوص چگونگی بروز حادثه و زمان آن

➤ بررسی اقداماتی که قبل از مراجعه برای بیمار انجام شده

➤ بررسی از نظر نیاز به واکسیناسیون کزاز

➤ بررسی وضعیت عمومی بیمار از نظر وجود حالت تهوع ، سردرد ، خونریزی و غیره

➤ تهیه رادیوگرافی از ناحیه صدمه دیده که در موارد حوادث بیشتر از رادیوگرافی های خارج دهانی می توان استفاده کرد.